Ч. 154. (653). Львів, второк дня 17 липня 1917 Рік III.

# УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня за виємкою понеділка.

| Умова передплати у Львові: | |
|---|---|
| На рік | 24·— К. |
| „ піврок | 12·— „ |
| „ чвертьроку | 6·— „ |
| „ місяць | 2·40 „ |

| В краю і державі: | |
|---|---|
| На рік | 32·— К. |
| „ піврок | 16·— „ |
| „ чвертьроку | 8·— „ |
| „ місяць | 2·70 „ |

| За границю: | |
|---|---|
| В Німеччині | 37 мар. |
| В Америці | 11 дол. |
| В инших державах | 56 фр. |


## Новий німецький канцлер.

„Reichsanzeiger“ в окремім виданю оголошує приняте прошеної Бетманом-Гольвеґом димісії як канцлером держави, президентом кабінету і міністром заграничних справ та надане йому звізди великого комтура королівського ордера Гогенцолернів, кромі того іменоване підсекретаря дра **Міхеліса** на канцлера держави, президента кабінету і міністра заграничних справ.

„Reichsanzeiger“ оголошує кромі того відручне письмо цісаря і короля до Бетмана-Гольвеґа, в котрім цісар Вільгельм заявляє, що тільки з тяжким серцем рішив ся приняти димісію, передовсім в тих найтруднійших часах, які колинебудь зависли над німецькою державою, в часах коли йде о рішене, яке має вплив на істноване і будучність вітчини. За його вірну службу цісар висказує йому подяку.

„Lokalanzeiger“ оголошує повідомлене, яке походить від нового канцлера держави, про програму правительства. Канцлер уважає своїм завданем удержати внутрішну лучність, зглядно приверну́ти її, о скільки вона затратила ся. Воля єдности мусить бути зков міродайним чинником у внутрішній політиці. Тільки під тою умовою хоче канцлер віддати всі сили на услуги вітчини на внутр. Не треба особливо підчеркувати, що новий канцлер держави буде придержувати ся випробованої в світовій війні політики союзів.

Віденські політичні круги приняли з вдоволенем вістку про покликане дра Юрія Міхеліса на уряд канцлера Німеччини. В останних часах говорено про Міхеліса богато по цілій Німеччині з причини його енерґічного виступу проти міністра рільництва Шорлемера, вдоволеного з надмірного зросту цін продуктів.

„Berliner Zeitung“ подає як наслідника секретара держави в уряді заграничних справ Цімермана, посла в Копенгазі ґр. Брокдорфа Ранцова, бувшого радника амбасади у Відни і ґенерального конзуля в Будапешті.

## Український універзал.

Московська „Gazeta Polska“ з 28. червня доносить: Центральна Українська Рада в Київі з проф. Грушевським на чолі оголосила до українського народа універзал такого змісту:

„Український народе! Народе селян, робітників і працюючого люду!

З твоєї волі станули ми, Центральна Рада, на сторожи прав і свобід української землі. Найліпші твої сини, вибрані по селах, фабриках, салдатських касарнях, по всіх громадах вибрали нас, Українську Центральну Раду і наказали нам боронити права й свобода.

Народе, твої вибрані голосять: Нехай Україна буде вільною, не зриваючи з російською державою. Нехай український нарід на своїй землі має право сам собою правити“.

По таким вступі універзал повторює ще раз домагання Українців, які можна зібрати в чотирох точках: 1) щоби тимчасове правительство видало акт стверджуючий, що не противить ся автономії України, 2) щоби при тимчасовім правительстві утворено становище комісаря до українських справ, 3) щоби власть на Україні мав вибраний через Україну, а затверджений через правительство комісар, 4) щоби часть податків стяганих з України перехазувано Центральній Раді на безпосередні потреби України.

Сі всі домаганя тимчасове правительство відкинуло.

„Тепер український народе приневолили нас створити самим собі нашу долю. Не можемо позволити, щоби наша вітчина розпала ся. Коли тимчасове правительство не хоче підняти ся великої праці разом з нами, мусимо її взяти на себе.

„Ми, Центральна Українська Рада, видаємо отсей універзал до цілого народа і оповіщаємо, що від тепер будемо самі творити наше жите. Длятого то нехай кождий член нашого народу, кождий горожанин села або міста знає, що наступила хвиля напруженої праці“.

Універзал наклику́є до зорґанізовання українського народа, до навязання зносин з народностями, що мешкають на Україні, котрі схотять певно співділати з Українцями.

„Коли скінчимо орґанізаційні праці скличемо представників всіх народностий, що замешкують Україну і опрацюємо права для неї“.

Дальше накладає універзал податок на населене України на орґанізаційні потреби.

„Докажи український народе, що можеш гордо і достойно станути побіч кождого зорґанізованого, самовладного народа, як рівний кождому“.

Оголошене універзалу на військовім Зїзді і публичне оповіщене його народови на Софійській площи в Київі, викликало ентузіястичні манїфестації.

Публичне оповіщене було получене з торжественним богослуженем і величавою демонстрацією.

## Тимчасове російське правительство переговорює з Українцями.

ПЕТРОГРАД. (ПАТ). Міністер заграничних справ Терещенко, міністер почти й телеґрафу Церетелі та міністер війни Керенський, які перебувають тепер в Київі, донесли тимчасовому правительству, що їх наради з провідниками Центральної Української Ради дали додатний вислід. Рада перевела ухвалу, яку на думку міністрів правительству можливо буде приняти.

## Українські демонстрації в Київі.

Про українські манїфестації в Київі з дня 17. червня доносять дорогою на Стокгольм:

Дня 17. червня о год. 11. перед полуднем мало відбути ся в Троїцьким Народнім Домі в Київі отворене другого загального українського військового (забороненого Керенським) конґресу. Явило ся на конґрес около 2000 військових делеґатів з фронту і з краю та заступники балтійської і чорноморської фльоти. Тому, що ще не прибули всі делеґати, відложено отворене на 5. год. по полудни. В тім часї був Народний Дім переповнений. В наслідок того треба було засіданя конґресу відбувати в більшій сали міського театру і отворене конґресу відложено на слідуючий день о год. 10. рано.

Зібрані в Народнім Домі уладили там віче під проводом Винниченка. Більшість бесідників висказувала ся, що петроградське тимчасове правительство намагає ся поминати українське питане. Український нарід повинен длятого сам взяти на себе розвязку того питаня. Підношувано острі закиди проти Керенського. Бесідники були за тим, що українське питане мусить бути конечно розвязати перед скликанем конституанти.

Тимчасом зявив ся перед театром український полк ім. Богдана Хмельницького в повнім орyженю. Віче перервано. Делеґати удали ся на улицю, де відбували ся взаїмні поздоровлення і промови.

Відтак відійшов полк враз з делеґатами військового конґресу під памятник Богдана Хмельницького на Софійській площи. На сїй площи відспівано „Тебе Бога хвалим“... в українській мові. Військо і нарід впали на коліна. По богослуженю виголошувано під голим небом промови. Жадано від делегатів, щоб присягли, що вони без перішеня автономії України не відійдуть до своєї армії. „Присягаємо!“ залунало в рядах військових і піднесено руки.

Один бесідник сказав: „Колись угнітала український нарід шляхта, а тепер гнобить його московське правительство“.

„Керенський гнобить!“ — закликала товпа.

Хтось озвав ся: „Се неправда!“ — „Проч, геть з ним!“ відповіли маси.

Цїлий ряд бесїдників підніс домагане самостійної України.

Говорив якраз поручник Міхновський, коли почали дзвонити старинні дзвони Софійського собору. — „Вас поздоровляє свята Софія, вас, вільний, український нарід!“ — закінчив Міхновський свою бесїду.

## Вісти з Бережан.

(Оповідане очевидця).

Першого дня російської офензиви під Станиславовом вертав я поїздом з під Бурштина. На стації в Ходорові всїв до зелїзничого воза пригорблений, сивий мов голуб, перетомлений подтатований священик-старець. Ледви пізнав я, що се о. крил. Теодор Кордуба, парох Бережан. Витаюсь з ним, та перший запит: „Куда їдете, як живесь людям в Бережанах?“

Коли російські війська стали сильно наступати на Бережани, пересидів Кордуба десять днів і ночий в пивници; вибрав ся — як що року до Марієнбаду на конечне лїчене і надієсь за чотири тижні знов вернути до своєї парохії.

Російська артилерія остріливала Бережани більше як пів року, придержуючись ійтересної систими. Кождим разом вибирала якусь частину міста і остріливала її інколи і кілька годин. Се повторювалось періодично, і за якийсь час населене так привикло і обзнакомилось з російською поведінкою, що вже по першім гарматнім вистрілї знало — а особливо малі хлопці, — яка часть міста буде острілювана того дня. Населене переносилось тоді в найблизше безпечне місце, а в инших частях міста йшло житє звичайним руслом. По таким intermezzo був супокій кілька днів, а часами і цїлі тижні.

Військових шкід майже не було; ворожі стрільна поціловали деколи в будинки, а в наслідок вибухів попукали і повипадали шиби. З публичних будинків найбільше знищена вірменська церков, старий замок та замкова каплиця і гробниця Сінявських. Найменше шкоди слідно на монастирі оо. Бернардинів, хоча положений на горбі і через те найбільше наражений на ворожі стріли.

Та з початком ворожої офензиви від дня 28. червня с. р. счинилось пекло в Бережанах. День і ніч ревіли гармати, стрільна падали по цїлім місті.

На щасте в місті не було пожежі.

Нестерпний гук і справжний землетрус зняв ся тоді, як на російський барабанний огонь під Конюхами, Бережанами та над Баранівкою від сторони Шибалина стала стріляти

наша тяжка артилерія. Ся пекольна музика роздратовує, ломить людину морально і фізично, під огнем таких знарядів не видержить ніяке живе єство.

Се давало Бережанцям певну надію, що ворогови не вдасть ся заняти місто. Всеж таки частина населеня — головно жиди — заздалегідь виїхала або таки пішки забралась з міста; остало до 7000 людий.

З українського духовенства були там досі: о. крил. Кордуба, та о. декан Ізидор Глинський, евакуований з Буцнева, який рішив ся не кидати народу і перебути з ним весь той страшний час. Зі світської нашої інтеліґенції не ма майже нікого; остали СС Служебниці, які не відмовляють ся від ніякої філянтропійної і народної роботи, та, о скілько се можливе, опікують ся хорими і пораненими і бідною, опущеною дітворою.

На десять день завмерло всяке житє в Бережанах; населенє сиділо в пивницях і глубоких ямах. Смільчаки, що виходили зі своїх сховків, часто вертали поранені, а деякі таки впали від куль. Серед граду куль мусїли священики ходити по місті та заосмотрювати поранених і вмираючих.

Українці бережанці мають великі шкоди і в публичнім і приватнім добрі. Гарматні стрільна розбили головну копулу на міській мурованій церкві, ушкодили дахове вязанє, а подекуда і мури.

Всі шиби і вітражі попукали і повилітали. Гарний одно-поверховий дім парохіяльний, поцілений кількома стрільнами сильно знищений; нема в нім ані одної шиби, господарські будинки знищені до нащадку. Будинок української бурси розбитий, а рівнож знищена камяниця, в якім містилось кредитове товариство „Надія“. Заціпів дім п. Юзичинського, в якім є Народна Торговля, хоча і в нім бракує шиб і деяких дверий. В „мирні“ години отвирає оставший ту торговельний помічник льокаль і разом зі СС. Служебницями продає товари.

Не треба вірити неправдивим вісткам, мов би ціле місто було зруйноване. В місті є богато домів зовсїм неткнених, а майже зовсїм знищені передмістя — Адамівка — положені на східній і північно східній периферії міста. Сильно „доправили“ ворожі стріли замок Сінявських, а менші ушкодженя слїдно на лат. костелі, ратуши і на замку ґр. Потоцького в раю.

Всі будинки господарські коло того замку зруйновані до тла, а управителя дібр ґр. Потоцького арештовано.

Всяка народна робота на селах під фронтом неможлива; населенє зовсїм заабсорбоване журбою о хліб насущний, та роботою при консервації публичних доріг. В хвилях великої скрути і небезпеки виявляє воно подиву гідне геройство; боїть ся лише одного, виселеня, а особливо родини, що мають малі діти. Селянин волить вмирати під своїм порогом, як іти в непривітну чужину та кістьми своїх дітий значинювати гроби на чужій землї.

с. І Рудович.

---

# Війна.

Становище бережанської німецької армії полудневої дня 11. липня. Праця летунів та вічна праця вивідних відділів не вгаває. О напруженю положеня вказує факт, що на ріжних відтинках часто оживав нагальний замикаючий огонь там, де пізнано намір ворожого наступу, або де надіяно ся його.

І так онодї в ночи один з наших наступаючих відділів на верху Образова, на полудне від Бережан, посунув ся наперед через передполе російських ліній під охороною замикаючого огню. Ручними ґранатами скоро унерухомлено залогу, відтак під охороною замикаючого огня знищено скоро ворожі становища і по короткім часї штурмуючий відділ вернув, приводячи бранців, не понїсши сам втрати. Онодї пополудни острілювали ми далекосяжними гарматами дворець в Козові (на зелїзничій лінії, що веде через Рогатин і на полудне від Бережан до Гусятина). Тими стрілами довели ми до експльозії двох величезних складів амуніції, так що вже три дні тревaє пожар на зелїзничому дворци в Козові.

## Мирова резолюція німецького парляменту.

БЕРЛЇН. National Ztg. оголошує такий текст мирової резолюції, яку має ухвалити німецький парлямент:

„На порозі четвертого року війни заявляє парлямент: Подібно як д. 4. серпня 1914 р., так і тепер має для німецького народу обовязуючу силу думка: Нами не руководить жажда добичі. Тільки в обороні своєї свободи, своєї самостійности і нетикальности своєї території Німеччина хопила за оруже.

„Відкидаючи думку вимушеного поширеня границь, парлямент стремить до мира на основі порозуміня і поєднаня народів. Такий мир виключає політичну, господарську або фінансову насилу. Рівнож відкидає парлямент всї пляни, звернені до того, щоби відтяти і поріжнити народи по війнї. Тільки господарський мир, свобода моря по укінченю війни може приготовити ґрунт під тривке, приязне співжите народів.

„Руководячись сими розваженями й цілями, парлямент буде справді попирати міжнародні правні орґанізації. Доки ворожі правительства відкидають такий мир, німецький нарід рішучо й непорушно буде стояти рамя об рамя і витреває в обороні свого і своїх союзників права до житя та розвою. Німецький нарід знає, що в своїм зєднаню він непобідний“.

## Господарська війна Японії.

ЖЕНЕВА. Японське правительство видало розпорядок, яким заборонює торгувати з ворожими державами.

## Аж до Львова.

БЕРНО. Після донесеня з Петрограду дня 10. с. м. оголошує „Новое Время“ опис ходу російської офензиви, в якім кажеть ся, що російські війська будуть продовжати свою акцію аж до осягненя наміреної цїли, значить аж до здобутя Львова! Часопись доносить, що в російськім війську дух знаменитий.

## Анґлія супроти канцлерського пересиленя.

БАЗИЛЕЯ. „Daily Cronicle“ доносить, що в останнім часї в Льондонї відбув ся цїлий ряд важних засїдань коронної Ради, в котрих брали участь всї члени правительства. Льойд Джордж в короткім часї зложить в Палатї громад дуже важну заяву що до становища супроти випадків в Німеччині.

## Протести невтральних держав.

РОТЕРДАМ. „Daily News“ доносять з Вашінґтону: Всї европейські невтральні держави з виїмком Швайцарії, піднесли протест проти заборони вивозу товарів і середників поживи з Зєдинених Держав. Посли Голяндії, Данії, Швеції і Норвеґії роблять в Вашинґтонї всьо, щоби злагодити ту заборону, але правительство Зєдинених Держав не хоче уступити, зазначуючи, що ані кусок хлїба, ані тона амуніції не може дістати ся до Німеччини через невтральні краї. Тільки тоді, коли невтральні краї заручать, що ту умову рішучо виконають, може наступити злагодженє наведеної заборони.

## Тайний розпорядок міністра краєвої оборони.

ВІДЕНЬ. На початку нинїшнього засїданя Палати послів повідомив президент, що посли Тушар, Бачинський, Станек і Концї внесли рівнозвучні наглі запити, над якими жадають дискусії. Запити відносять ся до тайного розпор. міністерства кр. об. з 25. цвітня 1917 що до виміни остаючих в глибині краю жовнірів народности чеської, української, румунської, сербської і італійської в цїли ужитя в службі в области армії. З того розпорядку виходить, на думку інтерпелянтів, що є ще другий розпорядок, після якого жовніри згаданих народностий є виключені від надзірної служби в таборах полонених.

Інтерпелянти питають управителя міністерства кр. оборони, чи згаданий в запитах розпорядок знаний йому, як він може його оправдати і чи він готов сейчас поробити кроки, щоби ті розпорядки зараз знести, і чи ужиє свого впливу, щоби винні орґани потягнути до найстрогійшої відвічальности.

В часї відчитуваня тих запитів розносили ся заєдно оклики послів Каліни і Лісого. Президент кілька разів взивав до порядку п. Калїну.

## Ворожі наступи коло Калуша відперті.

### З головної австрійської кватири.

З дня 15. липня 1917.

**На східнім фронті:**

В Румунії та в Карпатах оживив ся з обох сторін гарматний огонь. На фронті Лімниці на полудне від Калуша виконав неприятель кілька наступів. Наші війська оконечно відперли його. Між Днїстром і Припетю лиш мала боєва діяльність.

**На італійськім і пол.-східнім фронті.**

Не було значнійших подій.

Шеф Ґенерального Штабу.

### З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 15 липня 1917.

**На західнім фронті:**

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Руппрехта: У Фляндрії арматна борба над побережем і між Boesinghe a Wytschaete досягла великої нагальности. Під Ypern тревала також через цїлу ніч. Під La Leng і по обох берегах Скарпи хвилями був сильний огонь. Анґлійські компанії, які посунулись наперед під Gevrelle, на схід від Broisilles і під Bullecourt, відперто протинаступом.

Фронт пруського наслідника престола: На Chemin des Dames наступом забрано ворогови важні становища на полудневий схід від Courtecon.

По зборному діланю артилерії й метачів мін части полку піхоти марш. Гінденбурґа і иньші східно-пруські полки, як також 7-ий штурмовий баталіон здобули наступом французькі становища ширини 1500 м. в глубині 300 м. Ворог ставив завзятий опір, так що виязались рукопашні борби.

Ми всюди осягнули цїль наступу й оборонились проти трох протинаступів. Криваві втрати Французів є тяжкі. Досі піймано понад 350 полонених. Значних добичий ще не счислено.

В західній Шампанії по чотиродневному незвичайно важкому огни вчера о 9 год. вечером розпочав ся французький наступ на наші становищ від области на полудне від Naurey до области на полудневий схід від Moronvillers. Дякуючи хоробрій поставі нашої піхоти й скріпленому опорови артилерії в головній части наступ відперто. На горах Hochberg Poehlberg по відпертю першого наступу повстали в наслідок поновного ворожого наступу місцеві точки, в яких ворог вдер ся в наші лінії, де ще рано вела ся борба. Також на лївому березі Мози Французи по наступаючому огни рушили приступом на суґорбі 304. В ніодному місцї не вдалось ворогови дійти до наших ровів. Филї його війська, що йшли до приступу, лягли в нашому огни, замикаючому доступ. В кітлинї Vachraville на східному березї Мози діяльність нашої артилерії повздержала приготований наступ.

Фронт князя Альбрехта віртемберського: Не сталось нічо важного.

**На східнім фронті:**

Фронт баварського князя Леопольда: Мимо непогоди боєва діяльність над Двиною і під Сморґонем була значна.

У східній Галичині огонь досягнув більшу силу лиш в ограничених відтинках. На полудне від Днїстра Росіяни в кількох місцях рушили до наступу повисше Калуша. Всюди їх відперто.

На фронті ґенерала полковника арх. Иосифа і в окрузї ґрупи ґенерала пільного маршалка Макензена в кількох місцях зміг ся огонь.

**Македонський фронт.**

Положенє без змін.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.



## НОВИНКИ.

— **Подорож Митр ґр. Шептицького до Риму.** Дістаємо до поміщеня: Дня 13. с. м. наспіла від Митр. ґр. Шептицького через австрійську амбасаду в Стокгольмі до міністерства загр. справ у Відни телеґрама до голови виконуючого комітету повитаня дра К. Левицького того змісту: Митрополит мусить з чисто особистих причин туру своєї подорожи до Риму змінити в переїздї через Німеччину і Швайцарію о стільки що вона відбуде ся через Гамбурґ Ціріх-Рим. Через те очевидно відпаде пляноване повитанє Митрополита віденською українською делеґацією в Берлїні. Натомість Митрополит доносить дальше, що з Ціріху подасть телеґрафічну відомість про дні там свого по-

буту і тут буде очікувати його як і других делеґатів. В Ціріху очікувати буде Митрополита Михайло ґраф Тишкевич, а також виїде туди брат о. Климент з Інсбруку. Чи ще хто кромі дра Костя Левицького виїде з Відня до Ціріху не знати. Так само не знати як довго забавить Митрополит в Ціріху і Римі, отже речинця повороту його до Австрії, який означив кореспондент зі Стокгольму хоч би приблизно подати не можна.

— **Для населеня Холмщини й Волині.** Видавництво „Взаїмної Помочи“ українського народнього учительства в Ґмінді таборі вислало даром 1000 примірників своїх видавництв і букварів для населеня Холму і Волині.

— **Укр. епархіяльний комітет опіки над воєнними сиротами** у Львові подає отсим до відома дотичним Всч. урядам парохіяльним, що висилку підмог для воєнних сиріт за I. квартал 1917 р. здержано з причини почтових трудностий, викликаних теперішною ситуацією; як тільки змінить ся положене, зараз розішлемо гроші після тих виказів, які Всч. уряди парох. що йно одержали. — За управу: о. В. Лициняк, секретар.

— **Дорожняний додаток для урядників.** Виділ парляменту для справ державних функціонарів полагодив вже службову праґматику учителів середних шкіл; той самий виділ представив ооноді в пленумі проект нового дорожняного додатку, котрий має бути виплачений від 1. липня с. р. Правительство вже згодило ся в засаді на сей проект. Проект представляє ть ся так: Для тих, що беруть платню 1.600 до 2.200 к., кавалерів або бездітних вдівців, 612 к., бездітних жонатих 912 к., женатих з одною або двома дітьми 1.272 к., женатих з більшим числом дітий 1.620 к.: для тих, що беруть платню 2.200—2.800 к.: 780 к., 1.104 к., 1.464 к., 1.812 к.; для тих, що мають 2.800—3.600 к.: 948 к., 1.260 к., 1.608 к., 1.908 к.; для тих, що мають 3.600—4.800 к.: 1.056 к., 1.536 к., 1.884 к., 2.241 к.; для тих, що беруть платню 4.800 до 6.400 к.: 1.020 к., 1.776 к., 2.232 к., 2.676 к. Треба додати, що при ще низших платнях додаток зріс у всіх клясах сильнійше, при висших для кавалерів відповідно є він менший.

— **В честь св. Велмч. Йосафата** відправлялись у львівських церквах святочні богослуженя 12., 13. і 14. липня. На св. Ап. Петра і Павла 12. липня відслужив Службу Божу в архікатедральній церкві св. Юра о. офіц. Білецький в сослуженю крилошан і більшого числа священиків. Проповідь достроєну до того свята, виголосив о. сов. Рудович.

— **Бібліотека** головного виділу товариства „Просвіта“ (Ринок ч. 10. II. поверх) в місяци серпни отворена лиш в понеділки і середи від год. 4. до 6. пополудни. — Канцелярія.

— **Жиди в варшавськім маґістраті.** В ріжних виділах маґістрату працює загалом 734 жидів, в тім заледви 79 є „гонорових“, а решта т. є. 655 платних. В шпитальництві працює 290 жидів, в шкільнім виділі 81, в добродійнім 180, в міліції 95, в инших виділах 81 жидів.

— **Надзвичайний одноразовий причинок** для урядників і функціонарів Краєвого Виділу. З Кракова доносять, Краєвий Виділ признав своїм урядникам, функціонарям і слугам надзвичайний одноразовий причинок в висоті до 300 корон залежно від ранґи й скількости членів родини на зразок причинка, уділеного державним урядникам, що працюють у Львові та в окрузі золочівського суду. Причинок сей, признаний виключно тим урядникам і функіонарям, що працюють у Львові вже виасиґновано.

— **Шевченкове свято у Відни.** Заходом всіх тутешних українських товариств відбув ся в середній салі концертового Дому“ 7. липня с. р. Шевченковий концерт, невеликий, але гарний. Устроєно його так пізно, бо тим, що його приготовляли, насували ся такі непоборимі технічні трудности, які робили майже немислимим можливість устроєня Шевченкового концерту.

Програма не була велика, але кожда її точка, се правдива перлина, що могла вдоволити найвиблагливійшого критика. Основа програми — мужеські й мішані хори — приготовлені старанно талановитим диріґентом п. Кліщем, перейшли всі ожиданя. Мужеський хор (співав народні пісні Колесси й Людкевича) що до фразованя й інтерпретації найбільше артистично виведений, випав із всіх хорових точок найкрасше; в прочих, мішаних хорах (Вербицького: „Заповіт“ і Лисенка: „Бють пороги“) були дуже добре обсаджені й найкрасше вийшли сольові партії (тенорове о. Павлюка, метальний, звучний баритон п. Райзіна й гарний бас п. Бавмана) хоч видко було зіспіване й гарний музичний зістрій цілого хору.

Передне слово Богдана Лепкого, щире, тепле, сердечне, викликало торжественний настрій серед присутної на салі публики. Се була така промова, якої не чує ся на кождім концерті. Була в ній скарга на сіру народню долю — та віра у власні сили народа, що рве вікові кайдани і встає до нового, вольного життя. І були в тій промові всі почуваня, якими наболіла кожда українська душа та накипіли серця всіх тих, що своїми терпіннями окупили народню волю... Крівавим блеском горять окраї небес, по рідній країні перейшла смерть і густі поклала покоси — й перейде ще не раз, — а із сеї смертної, огневої купелі „вийшли ми неначе якоюсь великою сповідю очищені — та виросли, як дуби в лісі, мов колосє на лані, наче цвіти на леваді — в новій, вільній Україні“...

Фортепянове сольо панни Н. Кміцикевич (Mendelsohn-a, Capriccio C moll“). сфразоване без заміту, — навіть гарно, дало доказ, що у сеї солістки є й велика техніка — і добре інтерпретоване згаданого кусника. Жаль тільки, що в програму не вставлено нічого з української літератури музичної!

Гарно вийшов і сопрановий сольо спів панни Анди Остапчук, в якої є великий матеріял, та — на жаль — за мало музичного нерву й техніки. Слідно чей же співати так, аби слухачам не здавало ся, що кождий тон виходить з послідним віддихом співачки — а постава при співі повинна бути більше свобідна, а не така неприродно деревляна.

Артист опери з Грацу, п. Г. Бавман, чужинець, відсшівав Лисенка: „Минають дні“ глибоким, оксамитним басом; звінкі — мов удари дзвона — тони, що вказували на обємисту голосову скалю сього співака, одушевили прямо слухачів. Низькі тони брав повно, високі легко, в цілім співі видко було незвичайну силу й чудову мельодійність голосу.

Згадати слід і про декламацію. Була одна, зате під теперішню пору дуже добре дібрана. Слухач драматичної Академії п. Лесь Рудий виголосив з великим талантом і чутєм Шевченковий „Кавказ“. інтеліґентна модуляція й ілюстроване та мельодійний голос переважно в ліричних місцях — велять зачислити отсю декламацію до красших точок концертної програми.

Публики було дуже мало, а се треба пояснити тим, що концерт приготовлено протягом одного тижня — й на переведене відповідної аґітації не було часу. — (І. Н.)

# ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 17. липня 1917.

**Нині:** 17. липня гр.-кат. Андрея кр. і М. римо-кат. Алексія.

**Завтра:** 18 липня гр.-кат. Кир. і Мет. ап. римо кат. Симона з Лип.

○ **Старшина Укр. Пед. Кружка** ім. Т. Шевченка в Жовкві подає отсею до відома всіх інтересованих, що з новим шкільним роком, зн. по феріях, відтворить ся в Жовкві бурсу для української шкільної молодіжи. Хто би рефлектував на приняте, зволить внести поданя до дня 15. липня, адресуючи до „Народного Дому“ в Жовкві. Услівя, по причині відомої, з дня на день зростаючої дорожні, подасть ся на письмі з повідомленем принятя до бурси. — За Старшину: о. Ст. Білинський, голова.

# Державна Рада.

Посол Загайкевич промовляючи як ґенеральний бесідник, жалує ся на лихе поведене військових кругів з Українцями. Австрійське правительство видало Українців на ласку Поляків і краєвої адміністрації в Галичині, думаючи, що через се позбуде ся українського питаня, наколи його розвязане віддасть Полякам і галицькому соймови. Заряд армії занехав поінформувати військо, яке прийшло до Галичини о правдивих відносинах в краю. Свідомо і злобно тушовано ріжниці між українцями а москвофілами. Військові власти і їх орґани поінформовано в той спосіб, що Українців трактовано як зрадників, а їхній край як ворожий. Бесідник наводить кілька случаїв знущань, на які наражені були Українці зі сторони військових властий. Що нарід висказав своє невдоволене із за відносин пануючих під австрійською адміністрацією, то було вислідом, посіву киненого сею адміністацією.

Привернене в Галичині австрійської адміністрації не сповнило своєї задачі ні супроти держави, ні супроти населеня. Замість посвятити ся господарській помочи, адміністрація хопилась заряджень, які не мають нічого спільного з інтересами населеня. По українських селах установлено комісарів польської народности.

Бесідник обговорює діяльність військових судів в Галичині та бажає щоби в наслідок цісарської амнестії дізнали повного улаСкавленя всі провини політичної натури, осуджені після § 327.

Жалує ть ся на приміненє військового судівництва супроти цивільних осіб та заявляє, що Палата не затверджуючи розпорядків, виданих на основі §. 14. зробила тому конець.

В голосованю принято проект закона, на основі якого цивільні особи лиш виїмково підлягати муть військовому судівництву — в другім і третім читаню.

Проект меншости п. Загайкевича про допущене жінок до уряду присяжних судіїв відкинено.

Промовляли ще посли: Ґрос, Стапінський і Штайнвендер та міністри Чап і Тоґенбурґ.

На оноді́шному засіданю австрійської палати послів в дебаті над наглим внесенем про тайний розпорядок міністра краєвої оборони з д. 25. цвітня с. р. забрав голос по п. Ліберманї д-р Лев Бачинський, який між иншим сказав:

Український нарід є противний тайному розпорядкови мін. кр. оборони, так як взагалі противить ся всяким тайним зарядженям. Той розпорядок допускає лиш одно поясненє, що міністерство війни не має довіря до вичислених в ньому народів. (Зміст його такий, що позістаючих в глубині краю жовнірів української, чеської, сербської, румунської й італійської народности мають ся виключити зі служби в таборах полонених і взяти до служби в армії. Ред.) Розпорядок сей нарушує народню честь Українців, які мусять проти того торжественно запротестувати. Як Поляки, Словінці і Хорвати, яких в розпорядку не вимінено, так само й Українці є частю сеї держави (Оплески на українських лавках). В офіціяльних звідомленях начальної команди армії ніколи не кажеть ся про народність полків, завсіди є лиш мова про краї, а лиш в тайних розпорядках вимінюєть ся народи. В хвилі вибуху війни Українці згуртували ся під австрійськими прапорами. Українці утворили свої добровільні формації, нині на всіх фронтах бють ся українські жовніри, яких родини як евакуовані й збігці терпять нужду, ті самі українські жовніри, які наслідком сего розпорядку мають на собі пятно зрадників держави!

Управитель міністерства краєвої оборони ані словом не згадав про геройські діла, доконані синами вичислених в розпорядку народів. Він лиш оправдував розпорядок, одначе ліпше було-б щоби таких розпорядків зовсім не видавано. Бесідник жалує ть ся на лихе обходженє з Українцями в Галичині та в українських окупаційних областях Росії.

Видно що військова управа набрала там польської орієнтації та хоче відбудувати на українській землі Польщу. Відтак говорив бесідник о відносинах між Українцями і Поляками.

Українці радують ся з того, що пригноблена Польща осягає свободу й незалежність, але скоро Поляки простягають руки по українську територію, то вони мусять кликнути: П р о ч  з  р у к а м и! Українці бажають для себе тої самої свободи, що й Поляки (Оплески на укр. лавках). Коли Поляки вставлять ся затим, щоб Українці здобули свободу, та щоб кождий нарід на своїй землі сам собою правив, тоді Українці й Поляки будуть приятелями. Про визначенє границь поговорять вже між собою. Українці домагають ся від правительства, щоб на українській землі не робил польської політики. Супроти управителя міністерства краєвої оборони бесідник заявляє, що не лише жовніри вичислених в розпорядку народностий, але так само польські, хорватські та словенські жовніри є по мові побратимами російських полонених.

Культурна держава уживає до береженя бранців таких жовнірів, що розуміють їх мову. Людське обходженє з бранцями є обусловлене обовязком в міжнародному праві. Вкінци бесідник ставить внесенє, щоб палата не приняла до відома відповіди міністра краєвої оборони. (Оплески).

## [Г]ОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 16. липня

На східнім фронті:

В лісних Карпатах і на полудне від Дністра відперто наступи звідних відділів ворожих. Впрочім ані на сході, ані на альбанськім фронті не зайшло нічо особливого.

На Італійськім фронті:

Під Ямяно не повелось кілька італійських частинних наступів.

Шеф Генерального Штабу.

## Події на морі.

Наша підводна лодка під ком. пор. ф. Трапа д. 8. с. м. острілювала успішно через годину військові уряджевя в Дерна (Північна Африка) Огонь ворожих батерій був безуспішний.

**Команда фльоти.**

## З головної німецької кватири.

**Західний фронт:**

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

Вчера рано пробували Англійці три рази відбити втрачені становища коло Lombarzyde. Відкинено їх завдаючи великі втрати. Вечером вiджив огонь на Побережі та від Ізери до Lys і був живий теж в ночи. Від каналу La Basse аж до південного берега Scarpe діяльність огнева в послідних годинах дня зросла. На північний захід від Lens і коло Fresnoy відкинено сильні англійські наступи звідні.

Фронт пруського наслідника престола:

В завзятих та безуспішних наступах хотіли французи відвискати втрачені становища на південь від Court de Cort. Потерпіли тяжкі втрати. Також на північний схід від Cillery в долині Vesle не вдав ся ворожий наступ. В західній Шампанії вдерли ми в ночи пару передних ровів і заняли у вислідї завзятої рукопашної борби нашу давню лінію. Полонено більше число францїв і здобуто скорострїли. За малою перервою в ночи на заx. березі Мози оживлений огонь.

Фронт пільного маршалка кн. Альбрехта віртемберського:

Жива діяльність артилерії між Мозого і Мозелею, де 14. с. м. виконано успішні звіди коло Remenauville і приведено богато полонених.

**Східний фронт:**

Між Балтійським морем і Карпатами оживлена огнева діяльність лише коло Риги і Динабурга. В лісних Карпатах прогнано ворожі віддїли. На румунській рівнині зростав вечером огонь в поодиноких відтинках. В дельті Дунаю відкинули болгарські сторожі протинаступом російський наступ.

**Македонський фронт:**

Без зміни.

Перший генеральний кватирмайстер Людендорф.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймає ся лиш оплачені, а звертає ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: Львів, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части і. К. Звідомлення про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.



## Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.



## Оголошеня.



## КОНКУРС.

На одну стипендію по 240 К на рік з фонду бл. п. о. Ігнатія Гавацького для слухачів висших і учеників середних шкіл з початком шкільного року 1917/18.

Бажаючі ту стипендію одержати мають свої прошеня найдальше до дня 15. серпня 1917 року через свої шкільні власти внести до Ставропигійського Інститута і виказати ся:

а) свідоцтвом хрещеня, що вони є української народности, гр.-кат. обряду і родом з Галичини;

б) свідоцтвом моральности:

в) свідоцтвом убожества, що потребують стипендійної підмоги;

г) свідоцтвом шкільних властий, що принято їх в наукові заведеня та що виказують гарні успіхи;

д) компетенти II. року висших наукових заведень мають виказати ся кольоквіями з добрим успіхом, а компетенти III. і IV. року свідоцтвами державних, зглядно иньших приписаних іспитів з добрим успіхом;

е) Надїлений сею стипендією буде користати з неї до покінчення студий.

Першеньство мають свояки з лінії Гавацький-Білинський або Гавацький-Курилович.

Від Ставропигійського Інститута.

Січинський,
заст. сен.

## КОНКУРС.

Отсим оголошує ся конкурс на слідуючі 4. (чотири) стипендійні запомоги з фонду ім. Романа Алексевича по 110 К, а іменно:

1) Дві стипендійні запомоги для бідних, але совісних купців, реміснйків, або промисловців, обох полів, або вдів і сиріт по них, української народности, християнської религії, греко-католицького, або греко-східного віроісповідавня.

2) Дві стипендійні запомоги для бідних, але совісних дяків, або вдів і сиріт по них, української народности, християнської религії, греко-католицького, або греко-східного віроісповіданя.

Прошеня треба внести до Ставропигійського Інститута найдальше до 15 серпня 1917. з слідуючими прилогами:

а) свідоцтво хрещеня,

б) свідоцтво моральности з потверджєнем, що петент придержує ся свого обряду і

в) свідоцтво убожества.

Львів, дня 9. червня 1917.

**За Старшину Ставропигійського Інститута.**

Бляхарська ч. 9.

Січинський,
заст. сен.

## КОНКУРС.

На дві стипендії по 240 К на рік з фонду бл. п. Кароліни Глинецької для слухачів прав з початком шкільного року 1917/18.

Бажаючі одву з тих стипендій одержати мають свої прошеня найдальше до дня 15. серпня 1917 року через свої шкільні власти внести до Ставропигійського Інститута і виказати ся:

а) свідоцтвом хрещеня, що вони є української народности, греко-кат. обряду і родом з Галичини;

б) свідоцтвом моральности;

в) свідоцтвом убожества, що потребують стипендійної підмоги,

г) свідоцтвом шкільних властий, що принято їх в наукові заведеня та що виказують гарні успіхи;

д) Компетенти II. року висших наукових заведень мають виказати ся кольоквіями з добрим успіхом, а компетенти III. і IV. року свідоцтвами державних, зглядно иньших приписаних іспитів з добрим успіхом;

е) надїлений сею стипендією буде користати з неї до покінчення студий.

Від Ставропигійського Інститута.

Січинський,
заст. сен.



Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.